

“És ridícul que la UE es llance als braços de la Xina”

Historiador de professió, Philip Bowring viu de fa 38 anys a Àsia, on ha treballat de columnista dels diaris nord-americans econòmics més prestigiosos, com ara el ‘Wall Street Journal’ o l’‘International Herald Tribune’. Testimoni privilegiat de les transformacions a orient, Bowring dubta que la Xina es convertesca en la potència mundial del segle XXI.

El segle XXI serà, com pronostiquen alguns, la centúria d'Àsia?

—La primera cosa que cal tenir clara és que Àsia no és la Xina. La gent tendeix a confondre país i continent amb una alegria injustificada. La Xina és sens dubte un actor molt important del continent, tant per mida, com per població, com per velocitat en el ritme de desenvolupament, però en una dècada és molt possible que l'Índia la sobrepassi, de totes passades. Hi ha un cert consens que si el segle XIX es va caracteritzar pel domini europeu, el XX serà el del domini americà. La meua opinió és, això no obstant, que la segona meitat del segle, si no ha estat asiàtica, sí que ha estat marcada per l'ascensió d'actors asiàtics molt importants que fins ara eren absents de l'escena mundial. És el cas del Japó, de Corea, Taiwan, Singapur... Ara molts s'apunten a la tesi que el segle XXI serà el segle de la Xina, però aquest punt de vista ignora que aquell país té ara per ara molts problemes per resoldre.

—Quins?

—Una de les qüestions que hauria de preocupar les autoritats xineses, i que de fet els preocupa, és l'edat: la Xina envella molt ràpidament i té davant un repte demogràfic enorme originat en part per la política del fill únic. Alguns volen veure en aquesta qüestió un paral·lelisme amb el Japó,

on aquest problema també hi era, però les circumstàncies són diferents. Perquè el Japó també va registrar dificultats greus d'envelliment, però va començar a trobar-s'hi quan ja havia assolit un alt nivell de desenvolupament. Alguns altres països del sud-est asiàtic es troben en una situació demogràfica i de desenvolupament social molt millor que no la Xina, i per això caldria no perdre'ls de vista.

—Però cap país no el guanya en mida ni en potencial...

—Crec que hi ha molta gent meravellada amb la Xina que perd de vista el fet que el desenvolupament ràpid de la Xina de les dues últimes dècades té a veure amb el fet que partia d'un punt molt baix, respecte a uns altres països de la seua àrea. De moment, ha aconseguit de situar-se en alguns paràmetres, a l'altura de països veïns. En aquest sentit, doncs, el seu desenvolupament no té res d'original. Fins i tot ara, la seua renda per cap acaba de situar-se al nivell de la d'Indonèsia, encara és un poc per sota de Tailàndia... La història és plena de lliçons a propòsit d'afirmacions tan alegres com les que es fan sobre la Xina. També durant la Guerra Freda s'afirmava que l'URSS estava en disposició de superar als Estats Units en un parell de dècades. En canvi, va passar que la capacitat tecnològica i industrial, financera i econòmica, en definitiva, de l'URSS va fer aigües.

La Xina encara té molt de recorregut per fer. Tinc un amic que ha escrit un llibre titulat *El segle XXI, el segle de qui?*, on diu que potser tenim davant un segle multipolar, on no hi haurà un sol agent dominant, sinó diversos.

—**Siga com siga, els estàndards educatius a la Xina també creixen i això fa preveure millores de productivitat.**

—A primer colp d'ull, la Xina està en una posició molt bona perquè inverteix molts diners en educació superior i en formació i disposa de prou estalvis per a invertir en tecnologia d'última generació. Segons alguns analistes, els esforços en aquest sentit poden fer créixer la productivitat a ritmes del 7%, encara que la força de treball, per efecte demogràfic, romanque estàtica. Però les coses no són tan senzilles i, com ha apuntat el Banc Asiàtic de Desenvolupament, calen dues qualitats més. D'una banda, cal millorar la distribució de la renda. D'una altra, cal bona governança.

—**Anem per parts. La majoria d'analistes convenen que a la Xina hi ha una classe mitjana emergent, si bé encara és lluny d'atènyer nivells de consum equiparables als occidentals.**

—És cert que el procés d'urbanització fa aparèixer estrats de població a la ciutat que compleixen algunes característiques d'això que podríem anomenar *classe mitjana*. Però si es mira la totalitat de les xifres, la realitat és que la Xina perd l'oportunitat de copiar el Japó, Corea del Sud i Taiwan pel que respecta a la distribució de la riquesa. Això que passa a la Xina recorda més Malàisia, Tailàndia i l'Amèrica Llatina, que han estat atrapats en la trampa de la classe mitjana durant dècades, en part a causa d'una distribució poc eficient de la riquesa i estàndards baixos d'educació pública. Potser la Xina va pel camí de convertir-se en la primera potència econòmica mundial, però la pobresa continua essent un problema molt important en aquest país. Ara per ara, ocupa el lloc 103 en les taules de renda per cap.

—**Parlar de classe mitjana a la Xina, doncs, és massa agosarat?**

—Seria estúpid de negar que hi ha uns determinats estrats de població que milloren els seus estàndards de

vida, però hi ha molt de camí per recórrer. En aquest sentit, la millora de la qualitat de vida és una fita que el govern xinès s'hauria de marcar amb més assertivitat. El sistema sanitari i de prestacions socials presenta moltes deficiències que els usuaris resolen per la via de procurar-se aquests serveis amb els seus diners. Aqueixa circumstància, afegida òbviament a raons culturals i a les altes taxes d'inflació, origina un alt nivell d'estalvi.

La qüestió que caldria respondre és quan els xinesos s'incorporaran a la societat de consum. Ara han començat a fer-ho, però només una part molt petita. La qüestió és essencial per a l'economia domèstica, però també per a la resta del món, perquè si és capaç de resoldre els seus problemes, la Xina ha de passar de ser la fàbrica del món a ser el mercat del món. Això obriria unes perspectives completament noves per al comerç mundial.

—El desenvolupament econòmic de la Xina pot produir-se sense que hi haja obertura política? Aquests darrers anys afloren tensions socials en forma de protestes.

—Les dues darreres dècades el procés d'abandonament del camp cap a la ciutat ha estat intensíssim. Això crea problemes de saturació en algunes àrees del país, amb situacions abusives i d'explotació per part de certs empresaris. A banda, hi ha també discursos dissidents per part d'intel·lectuals. Amb tot, la majoria d'avalots tenen l'origen en el descontentament dels ciutadans per les seues condicions laborals o per situacions molt concretes, com ara l'absència pal·lària d'aquest servei o d'aquell. Els impediments i el control que exerceix el govern dificulta que hi haja una dissidència estructurada i organitzada on convergesquen les inquietuds polítiques i econòmiques. Amb tot, caldrà estar atents i veure com evoluciona aquesta qüestió, sobretot si tenim en compte que és previsible que la pròxima generació que prenga el comandament siga molt més culta, haja viatjat a l'estranger, conega règims democràtics...

—A Europa a alguns ciutadans els inquieta que es pose el futur de l'economia a les mans de la Xina, que disposa ara mateix d'una gran quantitat de reserves. Els responsables econòmics hi han posat els seus ulls per tal que participe en el rescat d'alguns països, si bé la Xina se n'ha desentès. La via asiàtica pot ser la solució dels problemes europeus?

—En la meua opinió, és ridícul que la Unió Europea es llance als braços de la Xina. Crec que l'episodi del president del Fons Europeu d'Estabilitat Financera (FEEF) [Klaus Regling] visitant Pequín i demanant ajuda a les autoritats xineses no resulta edificant i projecta una molt mala imatge d'Europa. Per molt desesperada que sembla la situació en alguns punts, la UE està capacitada econòmicament i financera per a resoldre els seus problemes sense haver de recórrer a la Xina. No és una bona estratègia per part de les autoritats europees.

Violeta Tena